

статтям фінансового рахунку платіжного балансу. Починаючи з 2009 р. показник міжнародної інвестиційної позиції України складається щоквартально та оприлюднюється на 85-90 день після закінчення звітного періоду.

Фінансові компоненти міжнародної інвестиційної позиції складаються з портфельних, прямих та інших інвестицій, а також з резервних активів, що належать до вимог країни. Зазначені компоненти інвестицій класифікуються за типами фінансових інструментів та секторами економіки.

Згідно даних Національного банку України, негативне значення чистої інвестиційної позиції України за перше півріччя 2011 року збільшилося на 4,5% - до 40,51 мільярда доларів.

Згідно із офіційною статистикою НБУ, із початку року активи України збільшилися на 5,8% - до 141,21 мільярда доларів, зокрема, прямі інвестиції за кордон зросли на 89 мільйона доларів - до 8,055 мільярда доларів.

Пасиви України збільшилися на 5,5% - до 181,72 мільярда доларів, зокрема, прямі інвестиції в Україну зросли на 3,68 мільярда доларів - до 61,66 мільярда доларів, портфельні інвестиції - з 20,03 мільярда доларів до 23,28 мільярда доларів.

Отже, інвестиційна позиція є важливим показником, що характеризує стан зовнішньоекономічної діяльності України та має широкий спектр використання як для органів державної влади, так і для закордонних інвесторів.

УДК 65.012

Леся Кухній, здобувач

ПВНЗ "Галицька академія", Україна

РОЛЬ РЕЖИМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ

Анотація. Розглянуто суть, можливі види та фактори режимів функціонування соціально-економічних систем.

Ключові слова: соціально-економічна система, режим функціонування, фактори збурення режиму.

Lesya Kukhniy

ROLE OF MODE OF FUNCTIONING OF SOCIO-ECONOMIC SYSTEMS

Abstract. Essence, possible kinds and factors of the modes of functioning of the socio-economic systems, is considered.

Keywords: socio-economic system, mode of functioning, factors of indignation of the mode.

В сучасних умовах жорсткої конкуренції пріоритетним завданням соціально-економічних систем, як господарюючих суб'єктів ринку, є їх довготривале успішне функціонування. Реалізація цього завдання залежить від численної кількості факторів, вагому роль серед яких відіграє їх режим функціонування.

У відповідності з теорією систем, соціально-економічна система характеризується, як і будь-яка функціонуюча система, такими системними характеристиками як вхід, вихід, ціль і критерій ефективності функціонування системи.

Поєднання кількісних значень перших трьох характеристик системи слід вважати режимом її функціонування, або іншими словами, режим функціонування це сукупність показників, які відображають здатність потужностей цієї системи забезпечувати виробництво означеної кількості продукту чи іншого результату

впродовж всього свого життєвого циклу, споживаючи нормативні обсяги ресурсів матеріальних, трудових чи фінансових тощо.

Знання проєктного режиму функціонування соціально-економічної системи є базовою компетенцією менеджера. Менеджеру належить враховувати, що режими функціонування системи можуть бути різними стосовно до можливостей системи. Так, в технічних системах виділяють: режим запуску системи, що передбачає час переведення системи із стану бездіяльності до її функціонування в заданому проєкті режимі; режим холостого ходу, що означає діяльність системи без здійснення функції перетворення, тобто, без вироблення цільового результату - виходу системи.

Крім того, в технічних системах широко відоме поняття форсованого режиму, який передбачає короткотермінове, понад проєктне перевантаження роботи системи з метою отримання від неї надвисоких результатів, цільових виходів, що є загрозовано ризикованим для самої системи (перегрівання двигунів тощо).

Всі ці набутки із знання механізмів функціонування технічних систем належить творчо осмислити менеджерам і творчо перенести на механізм функціонування керованих ними соціально-економічних систем.

Реалізація функції перетворення соціально-економічною системою, її функціонування в плановому режимі піддається випадковим впливам середовища, які можуть зумовити порушення режиму її функціонування.

Фактори, які приводять до появи випадкових, тимчасово діючих збурень функціонування, повинні виявлятися і усуватися оперативно менеджерами системи. А от наявна неузгодженість механізмів функціонування підсистем створює постійно діючі фактори, які збурюють стійкість режиму її функціонування.

Проблема постійно діючих збурень складніша випадкових, бо в її основі лежать недоліки існуючої організації виробничо-господарських зв'язків кооперації підсистем різних організаційних рівнів.

Отже, діяльність щодо підвищення надійності функціонування соціально-економічних систем дозволить зменшити потребу менеджерського втручання в цей процес, підвищить продуктивність менеджерської діяльності.

УДК 330. 08

Віталій Левицький, к.і.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ В ЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЯХ ХХ СТОЛІТТЯ

Анотація. Тези доповіді розкривають основні проблеми соціально-економічного розвитку та їх відображення в економічних теоріях ХХ століття

Ключові слова: соціально-економічний розвиток, економічні системи, економічна теорія, економічні процеси.

Vitaliy Levytskyi

THE PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT AND REFLECTION IN ECONOMIC THEORY XX CENTURY

Abstract. Abstracts reveal basic problems of socio-economic development and their reflection in the economic theories of the twentieth century

Keywords: socio-economic development, economic systems, economic theory, economic processes.

Розгляд особливостей соціально-економічного розвитку людства протягом ХХ ст. необхідно розпочати із загальної характеристики історичного періоду кінця ХІХ –